

ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce. Wyd. 2. ss. 87–98. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.

ZBIGNIEW MIREK, ANNA MIŚKIEWICZ, MICHAŁ RONIĘKIER I ŁUKASZ WILK, *Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, ul. Lubicz 46, PL-31-512 Kraków, Polska.*

Przyjęto do druku: 20.11.2000 r.

Claytonia linearis (Portulacaceae) w Wyszkwie (województwo mazowieckie)

Pierwsze stanowisko *Claytonia linearis* Dougl. w Polsce, zostało znalezione w 1988 r. w okolicy Czachówka, na trasie Czachówek – Góra Kalwarii. Rośl tam głównie w uprawach zbożowych, a także na łąkach i przydrożach. Oprócz informacji o rozmieszczeniu geograficznym podano także cechy różniące omawiany gatunek od taksonów pokrewnych (BIŃKA 1991).

Stanowisko w Wyszkwie, powiatowym mieście leżącym w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego [EC89], znalezione w 1988 r. po lewej stronie Bugu (obok starorzeczka), między mostem drogowym a kolejowym. Rośnie w płatach murawy psammofilnej z klasy *Sedo-Scleranthetea*, w zbiorowisku *Diantho-Armerietum elongatae*.

Skład florystyczny płatu z *Claytonia linearis* przedstawia poniższe zdjęcie fitosocjologiczne. Data: 18.05.1998. Pokrycie warty „c” 90%, warty „d” 30%. Pow. zdj. 4 m². **Ch. O.** *Sedo-Scleranthetea*: *Festuca ovina* +, *Hieracium pilosella* 2, *Myosotis stricta* 1, *Potentilla argentea* 2, *Rumex acetosella* +, *Sedum acre* 2, *Trifolium arvense* +; **Ch. O.** *Corynephoralia*: *Corynephorus canescens* 1, *Myosotis discolor* 1; **Ch. O.** *Festuco-Sedetalia*: *Armeria maritima* 2, *Dianthus deltoides* 1, *Thymus serpyllum* 3, *Herniaria glabra* +, *Hypericum perforatum* +; **Ch. Al.** *Koelerion glaucae*: *Phleum phleoides* +, *Koeleria glauca* +, *Silene otites* +; **Towarzyszące (Accompanying):** C: *Claytonia linearis* 2, *Anthoxanthum odoratum* 2, *Hypochoeris radicata* 1, *Artemisia campestris* 1, *Achillea millefolium* +, *Veronica dillenii* 1, *Festuca rubra* 1, *Plantago lanceolata* +, *Leontodon autumnalis* +, *Poa bulbosa* fo. *vivipara* 2, *Bertea incana* +, *Veronica officinalis* +, *V. spicata* 1, *Scleranthus perennis* 1, *Pimpinella saxifraga* +. D: *Ceratodon purpureus* 2, *Polytrichum piliferum* 1, *Racomitrium canescens* 1.

Gatunek ten należy zaliczyć do efemerofitów. Jego stanowisko od 1998 r. jest pod kontrolą. W ostatnim okresie zaznacza się wyraźne zmniejszanie się areалу gatunku (zaniechanie roślino). W 2000 r. znalezione tam tylko kilka okazów. Przyczyną jest wydeptywanie – założenie „dzikiego boiska sportowego”.

Podziękowania. Pani doc. dr hab. Annie Pacynie dziękuje za wypowiedź, a pani dr hab. Barbarze Sudnik-Wójcikowskiej za potwierdzenie oznaczenia gatunku.

Summary. *Claytonia linearis* (Portulacaceae) in Wyszkw (Mazowsze Province). The data on occurrence of *Claytonia linearis* Dougl. [= *Montia linearis* (Dougl.) Greene] in Wyszkw, Mazowsze Province is given in the paper. It is the second locality of this ephemerophyte in Poland. The first stand was reported in 1988 by BIŃKA (1991).

LITERATURA

BIŃKA K. 1991. *Claytonia linearis* Dougl. (*Montia linearis* (Dougl.) Greene) in Poland. – Acta Soc. Bot. Pol. 60(1–2): 155–161.

MAREK TADEUSZ CIOSEK, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Akademia Podlaska w Siedlcach, ul. B. Prusa 12, PL-08-110 Siedlce, Polska.*

Przyjęto do druku: 19.02.2001 r.

***Cirsium helenioides* (Asteraceae) – nowy gatunek dla flory Gorców**

Cirsium helenioides (L.) Hill [= *C. heterophyllum* (L.) All.] to gatunek rzadki we florze naszego kraju. Nieco częściej można go spotkać jedynie w Sudetach oraz na ich Przedgórzu (ZAJĄC & ZAJĄC, w druku). Z polskich Karpat takson ten znany jest jak dotąd tylko z kilku stanowisk, z których większość zlokalizowana jest w Tatrach (PAWŁOWSKI i in. 1928; PIĘKOŚ 1967; GÓRSKI 2000). W Beskidach znaleziono go dotychczas jedynie na dwóch stanowiskach w Beskidzie Sądeckim (PAWŁOWSKI 1962; PARUSEL 1979). *C. helenioides* jest gatunkiem subalpejskim. Należy on do borealno–alpejskiej, eurazjatyckiej grupy arktyczno–alpejskiego podelementu geograficznego (ZAJĄC 1996). W pracach z terenu Karpat brak dokładniejszych opisów siedlisk zajmowanych przez ten gatunek. ZAJĄC (1996) podaje, że w górach rośnie on najczęściej w zbiorowiskach ziołoroślowych ze związku *Adenostylion alliariae* oraz na półnaturalnych łąkach górskich (związek *Polygono-Trisetion*).

Nowe stanowisko *Cirsium helenioides* zostało znalezione pod koniec sierpnia 2000 r. Znajduje się ono w górnej partii doliny potoku Jaszczce (ok. 1080 m. n.p.m.), między przełęczą Pańska Przechybka, a znajdującym się na południowym wschodzie, nie nazwanym na większości map, wzniesieniem Tomaškula. Jest to pierwsze stanowisko tego gatunku w Gorcach (Ryc. 1). Ostrożeń różnolistny rośnie tu, w liczbie kilkunastu okazów (w tym tylko kilka kwitnących), na skraju polany, w miejscu zacienionym przez pobliskie świerki. Prawdopodobnie jest to związane z większą wilgotnością siedliska w tym miejscu (zacienienie, dłuższe zaleganie pokrywy śnieżnej). Polana, na której rośnie *Cirsium helenioides*, jest obecnie prawie zupełnie zarośnięta przez borówkę (*Vaccinium myrtillus*). Dawniej natomiast porastał ją zespół *Hieracio-Nardetum* (MEDWECKA-KORNAŚ & KORNAŚ 1968).

Podziękowania. Dziękuję Panu Profesorowi Adamowi Zającowi za udostępnienie bazy danych ATPOL i wydruk komputerowy ryciny. Panu Mgrowi Waławowi Bartoszkowi dziękuję za potwierdzenie oznaczenia gatunku.

Summary. *Cirsium helenioides* (Asteraceae) – a new species to the Gorce Mts. *Cirsium helenioides* (L.) Hill is a rare species in Poland. There are only a few localities known in the Polish Carpathians. Most of them are localized in the Tatra Mts. A new station of this species was found in the Gorce Mts. It is the first locality in this mountain range (Fig. 1). It occurs here on the glade overgrown by *Vaccinium myrtillus*.